

Uchwała Nr IV/70/2015
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 28 stycznia 2015 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej
na lata 2015 - 2017

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, 3a, 4 i art. 12 pkt 11 w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.) oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej uchwala:

§ 1.

Przyjąć do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 - 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej

Agnieszka Pasternak

Załącznik do Uchwały Nr IV/70/2015
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 28 stycznia 2015 roku

**Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 - 2017**

I. Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny oraz organizowania pieczy zastępczej wówczas, gdy rodzice nie są w stanie należycie sprawować opieki nad dzieckiem. Powyższe działania szczegółowo regulowane są ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, co ma zapobiec umieszczeniu dziecka poza rodziną naturalną. Prawem dziecka jest bowiem wychowywanie się w rodzinie biologicznej pod opieką rodziców.

We wszystkich działaniach dotyczących dziecka, podejmowanych przez instytucje pomocy społecznej, sądy, organy administracyjne lub organizacje pozarządowe, sprawą nadrzędną jest najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

Podstawą przygotowania trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta Dąbrowa Górnicza na lata 2015 – 2017 jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.).

II. Diagnoza

W sytuacjach kiedy rodzice nie są w stanie właściwie wywiązać się ze swoich funkcji rodzicielskich, należy zapewnić dziecku opiekę i wychowanie w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

Liczbę rodzin zastępczych zapewniających opiekę i wychowanie dzieci w Dąbrowie Górniczej w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

rok	2009	2010	2011	2012	2013	I półrocze 2014 roku
spokrewnione	151	148	157	118	109	106
niezawodowe	22	24	22	35	34	32
zawodowe w tym: pogotowia rodzinne	3	4	4	6	8	8
	2	2	3	4	4	3

Tabela nr 2 przedstawia liczbę dzieci umieszczonych w poszczególnych typach rodzin.

Tabela nr 2

rok	2009	2010	2011	2012	2013	I półrocze 2014 roku
spokrewnione	189	180	185	143	132	130
niezawodowe	28	37	33	44	42	39
zawodowe w tym: pogotowia rodzinne	18	24	19	19	27	25
	14	17	15	13	17	12

Jak wynika z przedstawionych danych, na terenie miasta Dąbrowa Górnicza zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie lub rodzeństwo. Następną grupę stanowią rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe.

Pomimo wzrostu liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych liczba miejsc w tych formach opieki nie jest wystarczającą do zabezpieczenia opieki małoletnich dzieci do 10 roku życia. Poniżej przedstawiono zestawienie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. uwzględniające trzy przedziały wiekowe.

Tabela nr 3

		Przedział wiekowy dzieci przebywających w pieczy zastępczej		
		0 - 3	4 - 9	10 - 18
2009 rok				
	spokrewniona	12	67	110
	niezawodowa	0	15	13
	zawodowa	19	9	0
	instytucjonalna piecza zastępcza	0	2	15
2010 rok				
	spokrewniona	8	63	109
	niezawodowa	1	20	16
	zawodowa	18	6	0
	instytucjonalna piecza zastępcza	11	76	98
2011 rok				
	spokrewniona	5	42	93
	niezawodowa	4	13	16
	zawodowa	12	7	0
	instytucjonalna piecza zastępcza	1	15	22
2012 rok				
	spokrewniona	4	48	91
	niezawodowa	2	16	26
	zawodowa	9	8	2
	instytucjonalna piecza zastępcza	0	5	15
2013 rok				
	spokrewniona	3	53	76
	niezawodowa	5	21	15
	zawodowa	16	7	4
	instytucjonalna piecza zastępcza	0	7	22
I półrocze 2014 roku				
	spokrewniona	8	45	77
	niezawodowa	2	13	24
	zawodowa	17	6	2
	instytucjonalna piecza zastępcza	0	7	8

Z powyższego zestawienia wynika, iż w instytucjonalnej pieczy zastępczej w I półroczu 2014 r. umieszczonych było 7 dzieci w wieku do 9 lat.

Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest możliwe jedynie w przypadkach wskazanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, których zróżnicowanie uwarunkowane jest wiekiem dziecka.

Na terenie miasta Dąbrowa Górnicza funkcjonuje Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Przystań” typu socjalizacyjnego, która zapewnia pięćdziesięciu dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. Do zadań Placówki należy:

- zaspokajanie indywidualnych potrzeb dziecka,

- wpływ na kształtowanie i rozwijanie prawidłowych relacji z osobami bliskimi,
- organizowanie edukacji i kształcenia na odpowiednim poziomie oraz wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- dbanie o rozwój zainteresowań i umiejętności w zakresie wykorzystywania czasu wolnego,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny.

Placówka udziela całodobowej pomocy dzieciom pozbawionym trwale lub okresowo opieki oraz prowadzi działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej, adopcyjnej lub innej odpowiedniej placówce.

W Placówce przebywają dzieci pozbawione właściwej opieki rodzicielskiej, między innymi w wyniku porzucenia, przemocy w rodzinie, problemu alkoholowego rodziców lub opiekunów. Wychowankowie mają stworzone odpowiednie warunki rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego. Natomiast rodzicom udziela się wsparcia i pomocy w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, w której znalazła się rodzina.

Zarówno Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Przystań”, jak i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania mające na celu doprowadzenie do powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub, gdy jest to niemożliwe, działania skierowane są na znalezienie rodziny zastępczej, adopcyjnej albo placówki rodzinnej.

Poniżej przedstawiono liczbę dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. i powróciły do rodziców biologicznych lub zostały w pełni przysposobione.

Tabela nr 4

rok	2009	2010	2011	2012	2013	I półrocze 2014 roku
powrót do rodziców biologicznych	3	8	5	3	15	3
adopcja	2	5	3	9	2	1

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej jest udzielanie wsparcia i pomocy finansowej na rzecz pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. Pomoc ta ma na celu życiowe usamodzielnienie oraz integrację wychowanków ze środowiskiem, co umożliwia im rozpoczęcie samodzielnego życia. Jednym z efektów powyższych działań jest pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez zamieszkanie w mieszkaniu chronionym. Z tej formy pomocy skorzystało w 2013 r. - 8 osób, natomiast od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. - 6 osób. Ponadto w 2013 r. 4 wychowanków z rodzin zastępczych i placówek otrzymało mieszkania z zasobów gminy.

III. Cel i szczegółowe zadania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Dąbrowie Górniczej na lata 2015 – 2017

1. Cel główny:

rozwój i wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Dąbrowa Górnicza.

2. Szczegółowe zadania:

1. wspieranie istniejących już rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie miasta Dąbrowa Górnicza,
2. promowanie idei rodzicielstwa zastępczego – pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zwiększanie liczby rodzin zastępczych zawodowych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza,
3. utworzenie rodzinnego domu dziecka jako formy rodzinnej pieczy zastępczej,

4. wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m.in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe.
3. **Zakładane rezultaty realizacji Programu:**
zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza, utworzenie rodzinnego domu dziecka jako formy rodzinnej pieczy zastępczej.
4. **Coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych:**
2015 r. - 1- 2 nowe rodziny zawodowe,
2016 r. - 1- 2 nowe rodziny zawodowe,
2017 r. - 1- 2 nowe rodziny zawodowe.
5. **Zagrożenia dla realizacji działań ujętych w Programie:**
  1. zmiany przepisów,
  2. niewystarczająca liczba kandydatów na pełnienie funkcji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
  3. brak kandydatów na przyjęcie do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków,
  4. brak współpracy ze strony biologicznych rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny,
  5. długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka,
  6. trudności we współpracy z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie,
  7. brak współpracy usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki w procesie usamodzielnienia.
6. **Beneficjenci Programu:**
  1. dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
  2. rodziny zastępcze,
  3. osoby usamodzielniane,
  4. kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, rodzin zastępczych niezawodowych oraz rodzinnego domu dziecka.
7. **Realizatorzy Programu:**
  - Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej,
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej,
  - placówki oświatowe,
  - placówki ochrony zdrowia,
  - organizacje pozarządowe, działające na rzecz dziecka i rodziny.
8. **Monitoring i ewaluacja Programu**
Monitoring i ewaluacja Programu prowadzona przez koordynatora Programu, tj. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej będzie polegała na analizie i ocenie danych dotyczących realizacji zadań w ramach Programu przez podmioty zaangażowane w ich wykonywanie.
9. **Harmonogram zadań do realizacji na lata 2015 - 2017**

HARMONOGRAM ZADAŃ DO REALIZACJI NA LATA 2015 - 2017.

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródło finansowania	Termin realizacji
1.	Wspieranie istniejących rodzin zastępczych na terenie miasta Dąbrowa Górnicza.	1.Wspieranie istniejących rodzin zastępczych w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wolontariusze, placówki oświatowe	- liczba rodzin zastępczych, którym udzielono wsparcia	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		2.Organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji rodzin zastępczych, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba szkoleń, -liczba uczestników	budżet jednostki	2015 r. – 2017r.
		3.Udzielanie rodzinom zastępczym pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	- liczba rodzin zastępczych, którym udzielono wsparcia	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		4. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba osób	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		5.Prowadzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych. Wspieranie inicjatyw i działań uczestników grupy na rzecz dziecka i rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba osób, - liczba spotkań	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		6. Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		7.Realizowanie działań na rzecz integracji rodzin zastępczych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz dziecka i rodziny	- liczba uczestników	budżet jednostki, inne źródła	2015 r. – 2017r.

		8.Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym zawodowym poprzez pomoc rodzin pomocowych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba umów z rodzinami pomocowymi	budżet jednostki	2015 r.- 2017r.
		9.Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, w tym rodziny zawodowe.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba uczestników	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		10.Współpraca z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu podejmowania wspólnych działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz dziecka i rodziny	- liczba spotkań	budżet jednostki, inne źródła	2015 r. – 2017 r.
		11.Zagwarantowanie środków finansowych na zawieranie nowych umów o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej - tj.: 2015 r. - 1-2 nowe rodziny zawodowe 2016 r. - 1-2 nowe rodziny zawodowe 2017 r. - 1-2 nowe rodziny zawodowe.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba zawartych umów	budżet jednostki, środki pozyskane z MPiPS	2015 r. -2017r.
		12.Utworzenie rodzinnego domu dziecka jako formy rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba zawartych umów	Przewidywany koszt realizacji zadania 40.000,00zł (remont) 24.000,00zł (roczny koszt utrzymania i eksploatacji) 26.000,00zł (roczny koszt utrzymania i eksploatacji)	2016 r. 2017 r.

2.	Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.	1.Pomoc i wsparcie pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba wychowanków, którym udzielono pomocy i wsparcia	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		2.Pomoc pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych w pozyskiwaniu lokali z zasobów gminy (przyznawanie co najmniej 1 mieszkania rocznie).	Urząd Miejski – Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba przyznanych lokali	budżet Urzędu, budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		3. Udzielanie wychowankom wsparcia poprzez pomoc w formie przyznawania mieszkań chronionych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba wychowanków umieszczonych w mieszkaniach chronionych	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.
		4.Udzielanie pełnoletnim wychowankom pomocy psychologicznej, pedagogicznej oraz dostępu do pomocy prawnej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba wychowanków	budżet jednostki	2015 r. – 2017 r.